QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI
MAGISTRAT DR CLAIRE L. STAFRACE ZAMMIT B.A., LL.D.

IL-PULIZIJA
(Spettur Jonathan Ransley)

vs

Joseph Mifsud

Kumpilazzjoni Numru:495/2017

Illum 22 ta' Mejju, 2023

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront ta' Joseph Mifsud detentur tal-karta tal-identità numru 396253M akkuzat talli:

Fl-ewwel ta' Mejju 2017 u fil-granet u/jew xhur ta' qabel, gewwa residenza 106, Triq Blanche Huber, Sliema:

1. **Gieghel animal (kelb) isofri ugiegh, tbattija u dwejjaq minghajr bzonn u talli abbanduna l-istess annimal (kelb), u dan bi ksur ta l-artikolu 8(2) tal-kapitolu 439 tal-Ligijiet ta Malta;**

2. **Ma trattax xieraq annimal (kelb) meta zamm annimal (kelb) jew qabel li jzomm annimal (kelb) meta kien jaf li hu responsabli ghat-trattament xieraq tieghu u dan bi ksur ta l-artikolu 8(3) tal-kapitolu 439 tal-ligijiet ta' Malta;**

3. **Ma hax dawk il-passi ragonevoli f'kull cirkostanza sabiex jizgura li l-htigiet ta' annimal (kelb) li huwa responsabli ghalih jew qabel li jiehu hsieb, jintlahqu hekk kif mehtieg bi prattici tajba sabiex tigi zgurata s-sahha u l-benesseri tal-kelb u dan bi ksur ta l-artikolu 8(4) tal-kapitolu 439 tal-ligijiet ta Malta;**

4. **Zamm kelb ta' erba xhur jew aktar minghajr licenzja u dan bi ksur tal-Artikolu 5(2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 437.101 tal-Ligijiet ta' Malta;**

Rat in-Nota tal-Avukat Generali datata tnejn (2) ta' Novembru elfejn u sbatax (2017) fejn inghata l-kunsens sabiex dawn il-proceduri jigu trattati b'mod sommarju;

Semghet il-provi kollha inkluz l-istqarrija tal-imputat u t-trattazzjoni tal-partijiet;

IKKUNSIDRAT:

Illi l-fatti ta' dan il-kaz huma fil-qosor dawn li gejjin.

Illi l-imputat qed jigi akkuzat fost l-ohrajn li ma hax hsieb kif suppost kelb, li skont l-imputat kien jismu Husky, li kien inghata lilu minn xi hbieb tieghu u skont l-imputat dan kien poggieh temporanjament go propjetà Ta' Sliema li ma kinitx tieghu u li dan il-kelb instab fi stat hazin u fil-hmieg mill-Awtoritajiet tal-Harsien tal-Annimali.

Illi qabel xejn din il-Qorti trid tirrimarka illi dawn il-proceduri ttawwlu inutilment u dan minhabba l-fatt illi ghal zmien twil l-imputat ma kienx qed jinstab mill-pulizija u kien qed jaghmilha ferm difficli sabiex jigi ntraccat.

Illi l-Qorti semghet diversi xhieda fosthom ta' **Spettur Jonathan Ransley** fejn spjega illi fit-tletin (30) ta' April 2017, hu u Surgent 1033 ghamlu spezzjoni gewwa l-fond 106 fi Triq Blanche Huber, Sliema wara li sar rapport ta' kelb abbandunat fejn kellhom jidhlu minn propjetà adgacenti stante li f'dan l-indirizz ma fetah hadd. Hemmhekk raw kelb tar-razza "Husky" li kien qieghed bla ikel u lanqas ilma u l-bejt fejn kien qieghed kien mimli bil-hmieg tieghu stess. Jghid illi huwa mbaghad cempel lil tal-*animal welfare* u l-ghada stess ghamlu spezzjoni fuq il-post wara li ngab mandat mill-Magistrat tal-ghassa Dr Gabriella Vella. Dan jghid ukoll illi l-ufficjali kellhom jaccessaw permezz li jisgassaw il-bieb tal-post fejn kien qieghed il-kelb. Dawn sabu l-istess xena tal-gurnata ta' qabel u hadu l-istess kelb ghall-assistenza medika urgenti u ma kienx iccippjat. Jghid illi wara ftit zmien irnexxielhom jirrisalu ghal persuna li kienet tiehu hsieb dik il-propjetà li kien l-akkuzat u hemmhekk interrogah fejn dan ammetta li l-kelb kien tieghu u li kien inghata lilu minn xi hadd li jafu xi ftit jiem qabel.

PS157 Brian Mifsud filwaqt li kkonferma dak li qal l-ufficjal prosekutur zied jghid illi l-kelb kien f'kundizzjoni vera hazina fejn fuq il-bejt ma kienx hemm l-ebda lqugh mix-xemx tant li sabu l-kelb taht *outdoor unit* tal-*air conditioner*

imgeddes. Jghid ukoll illi dan ma kellux la ilma u l-anqas ikel u l-bejt kien jidher li kien ilu ma jigi mnaddaf. Jghid illi dakinhar kien xemxi. Jghid ukoll illi tal-*Animal Welfare* pprovaw jikkontrollaw il-kelb ghaliex dan kien bezghan u anke xi naqra aggressiv. Jghid illi l-kelb imbaghad ittiehed l-isptar tal-annimali ghaliex kellu bzonn kura medika u l-anqas cippa ma kellu wara li ccekkjaw l-ufficjali tal-harsien tal-annimali.

Semghet ukoll lil **Joseph Cassar** mid-Dipartiment ghall-Harsien tal-Annimali li kien wiehed mill-ufficjali prezenti fuq il-post dakinhar tal-ispezzjoni u fejn ipprezenta rapport li gie mmarkat bhala Dokument JC1 b'numru ta' ritratti tal-istat tal-post dakinhar tal-ispezzjoni.

IKKUNSIDRAT:

Dwar l-ewwel tliet (3) imputazzjonijiet li ghandha quddiemha din il-Qorti, u cioè dawk taht l-Artikolu 8(2), (3) u (4) tal-Kapitolu 439 tal-Ligijiet ta' Malta. Illi l-Artikolu 8(2) jiddisponi:

> *"(2) L-ebda annimal ma ghandu jigi mgieghel isofri ugiegh, tbatija jew dwejjaq minghajr bzonn, u l-ebda annimal ma jista' jigi abbandunat.*

3) Kull min izomm l-annimali jew jaqbel li jzomm animmali ghandu jkun responsabbli ghat-trattament xieraq taghhom.

(4) Kull persuna ghandha tiehu dawk il-passi ragonevoli f'kull cirkostanza sabiex tizgura li l-ħtigiet ta' annimal li hija responsabbli ghalih, jew li taqbel li tiehu hsieb, jintlahqu hekk kif mehtieġ bi prattici tajba sabiex tigi zgurata s-sahha u l-benesseri tal-annimal.

Ghall-ghanijiet ta' dan is-subartikolu, htigiet ta' annimal tinkludi l-provvista ta' ambjent xieraq, provvista ta' dieta sana, lok sabiex l-annimal jesprimi l-imgiba normali tieghu, provvista ta' akkomodazzjoni xierqa, segregazzjoni minn annimali ohra fejn mehtieġ, u protezzjoni minn ugigh, tbatija, korrimenti u mard."

Illi l-piena ghal tali reati hija mnizzla fl-Artikolu 45 li jiddisponi s-segwenti:

(1) Kull persuna li tikser id-dispozizzjonijiet ta' dan l-Att jew ta' xi regolamenti maghmulin tahtu ghandha:

(a) meta tinstab hatja ghall-ewwel darba, tehel multa ta' mhux anqas minn elfejn euro (€2,000), izda mhux izjed minn hamsa u sittin elf euro (€65,000), jew prigunerija ghal zmien mhux izjed minn tliet (3) snin, jew dik il-multa u prigunerija flimkien;

(b) meta tinstab hatja ghat-tieni darba jew aktar, tehel multa ta' mhux anqas minn sitt elef euro (€6,000), izda mhux izjed minn tmenin elf euro (€80,000), jew prigunerija ghal zmien mhux izjed minn tliet (3) snin, jew dik il-multa u prigunerija flimkien:

Izda meta persuna tinstab hatja ta' ksur tad-dispozizzjonijiet ta' dan l-Att jew tar-regolamenti maghmula tahtu li jkun jikkonsisti f'mohqrija tal-annimali, il-qorti tista' meta tqis li jkun xieraq, b'zieda mal-piena, tipprojbixxi lill-persuna misjuba hatja milli zzomm annimali jew milli tirrisjedi

f'post fejn jinzammu annimali ghal dak iz-zmien li jista' jkun stabbilit mill-Qorti:

Izda wkoll il-Qorti fuq it-talba tal-prosekuzzjoni, tista' tohrog digriet waqt il-kors tal-procedimenti, jekk tkun sodisfatta illi hemm evidenza prima facie ghall hrug tad-digriet kontra dik il-persuna akkuzata bi ksur tad-dispozizzjonijiet ta' dan l-Att jew tar-regolamenti maghmula tahtu, li jkun jikkonsisti f'mohqrija tal-annimali sabiex tipprojbixxi lill-akkuzat milli jzomm annimali sakemm is-sentenza tkun ghaddiet f'gudikat:

Izda wkoll il-Kummissarju ghat-Trattament Xieraq tal-Annimali ghandu jzomm registru msejjah "Persuni mixlija b'reati kontra l-Att dwar it-Trattament Xieraq tal-Annimali u r-regolamenti maghmula tahtu" li fih jitnizzel l-isem ta' kull persuna hatja mill-Qorti ta' ksur tad-dispozizzjonijiet ta' dan l-Att jew kwalunkwe regolamenti maghmula tahtu u fejn jigi dikjarat mill-Qorti illi l-hati ghandu jigi pprojbit milli jzomm annimali ghal dak iz-zmien li jista' jigi stabbilit mill-Qorti. Kopja awtentika tas-sentenza rilevanti jew

digriet tal-Qorti, ghandha wkoll tinzamm fir-registru.

(2) Ir-responsabilità ta' min jikkommetti reat taht is-subartikolu (1) ghandha tkun bla hsara ghas-setghat tad-Direttur tas-Servizzi Veterinarji, tad-Direttur ghat-Trattament Xieraq tal-Annimali jew ta' kull ufficjal li jissospendi jew jirrevoka kull licenza, permess jew awtorizzazzjoni mahruga taht dan l-Att jew kull regolament maghmul tahtu.

(3) Bla hsara ghad-dispozizzjonijiet tas-subartikolu (1), kull persuna li tinstab hatja ta' reat taht dan l-Att jew kwalunkwe regolamenti maghmula tahtu tista', flimkien mal-pieni preskritti taht l-ahhar subartikolu, tkun ordnata mill-Qorti li thallas kwalunkwe spejjez imgarrba ghat-trattament, rilokazzjoni jew konfiska ta' annimali minn kull post f'Malta, ir-revoka ta' kull permess mahrug ghall-operat ta' kull attività regolata taht dan l-Att u, jew ir-regolamenti maghmula tahtu u ghal spejjez ohra ragonevoli kif il-Qorti jista' jidhrilha xieraq.

(4) Id-dispozizzjonijiet ta' dan l-Att ghandhom ikunu bla hsara ghal kull procediment kriminali jew procedimenti ohra li jistghu jinbdew taht ligijiet ohra."

Illi bl-emenda introdotta bl-Att XXXV tas-sena 2014 gie specifikat f'aktar dettal liema passi ghandhom jittiehdu minn min ikun qed jiehu hsieb annimal biex jizgura illi kull annimal ikollu kull ma jinhtieg, inkluz ambjent adegwat u ikel xieraq fost ohrajn. Bl-introduzzjoni ta' dan is-subparagrafu il-Legislatur ried jiccara l-interpretazzjoni tal-Artikolu 8 sabiex jinkorpora diversi xenarji differenti u li n-nuqqas taghhom jistghu jwasslu ghat-tbatija, mard jew ugigh tal-annimal.

Illi l-Artikolu 2 tal-istess Att jaghti definizzjoni ta' dak li jikkostitwixxi l-mohqrija u cioè:

"'moħqrija", fir-rigward ta' annimal, tfisser li ggieghel lill-annimal, b'xi att jew ommissjoni, isofri ugiegh jew tbatija li fix-xorta jew mill qawwa, jew fil-ghan taghhom, jew fic-cirkostanzi li fihom ikunu imposti, jkunu zejda jew bla htiega."

Fid-decizjoni moghtija minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet, **Il-Pulizija (Spettur Kylie Borg) vs Sergio Borg**, fil-5 ta' Ottubru 2020, intqal:

"Illi dan huwa kaz ta' mohqrija ta' annimali da parti tal-imputat liema mohqrija, lil hinn mill-ammissjoni tal-imputat ghall-akkuzi migjuba kontrih, mhux biss jirrizulta b'mod manifest mill-atti processwali izda hija wkoll, fil-fehma tal-Qorti, wahda estrema. Huwa minnu li dan l- istat ta' fatt ma jidhrix li huwa frott ta' xi att pozittiv imwettaq deliberatament mill-imputat fil-konfront tal-annimali li kienu fil-kustodja tieghu, izda dan ma jnaqqas assolutament xejn la mit-tbatija u dwejjaq li evidentement soffrew l-annimali in kwistjoni, u lanqas mill-htija tali imputat ghar-reati lilu addebitati. Ghall-kuntrarju, fil- fehma tal-Qorti, ic-cirkostanzi ta' dan il-kaz ilahhqu jekk mhux jeccedu, f'dak li huwa mohqrija u krudelta`, kaz ta' att pozittiv ta' sadizmu. Infatti, l-Artikolu 2 tal-Att dwar it-Trattament Xieraq tal-Annimali jaghti definizzjoni ta' dak li jikkostitwixxi il-mohqrija fejn jinghad illi:- "mohqrija", fir-rigward ta' annimal, tfisser li ggieghel lill-annimal, b'xi att jew ommissjoni, isofri ugiegh jew tbatija li fix-xorta jew mill-qawwa, jew fil-ghan taghhom, jew fic-

cirkostanzi li fihom ikunu imposti, jkunu zejda jew bla htiega."

Il-fatti ta' dan il-kaz jinkwadraw sfiq f'din id-definizzjoni legali ta' "mohqrija":

Minn ezami tal-atti li ghandha quddiemha l-Qorti, jirrizulta li kien hemm abdikazzjoni totali u assoluta da parti mill-imputat mill-harsien tal-benessere u l-htigijiet - anke dawk mill-iktar bazici - ta' dawn l- annimali fuq perijodu ta' xejn anqas minn tliet xhur. Kif jirrizulta mill- istqarrija tieghu, l-imputat, ghad kien ben konxju tal-effetti detrimentali li dan in-nuqqas kien inevitabbilment qed jirreka fuq il- benessere tal-istess annimali, minflok ha azzjoni tempestiva biex jizgura dawn l-annimali ma jkunux neqsin minn ikel, ilma, esercizzju, indafa u igene, akkomodazzjoni xierqa u spazju adegwat biex jghixu minghajr tbatija, ugigh u dwejjaq bla bzonn, iddecieda li jaghlaq ghajnejh u ma jaghmel assolutament xejn biex ihares l-interessi taghhom u b'hekk ikkundannahom, gurnata wara l-ohra, ghal mewt iddisprat.........Effettivament, din l- imgieba passiva izda mill-iktar sadistiku tal-imputat fil-konfront tal-

annimali li kien izomm fir-razzett in kwistjoni, hija manifestata fl-atrocitajiet deskritti mill-ufficjali tad-Direttorat ghat-Trattament Xieraq tal-Annimali fir- rapport dwar ispezzjoni li huma wettqu fis-6 ta' Jannar 2020 gewwa l- imsemmi razzett...... Ma jistax ma jigix emfasizzat illi dawn l-immagini huma xokkanti, orrendi u tat-tkexkix.

Huwa difficli jekk mhux impossibbli jitwemmen kif bniedem jista' xjentement jaghzel li jabbanduna lill-annimali tieghu - li wara kollox kienu totalment dipendenti minnu ghall-inqas bzonnijiet taghhom galadarba huwa kien qafilhom fir-razzett f'cirkostanzi bhal dawk riskontrati fil-kaz in dizamina, fejn l-estremi tal-hmieg, dlam, nuqqas ta' ikel u xorb, fost ohrajn, tant holqu tbatija, dwejjaq u ugigh ghall- istess annimali li dawn waslu fix-xifer tal-mewt u whud minnhom addirittura mietu. Multo magis meta ma jirrizultax illi l-imputat ma ghamel ebda gwadann, qligh jew vantagg iehor evidenti mit-twettiq ta' dan ir-reat."

Illi fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Inferjuri per Imhallef Aaron Bugeja fil-kawza bl-ismijiet **Il-Pulizija v. Carmelo**

Zammit (dec 12/11/19) minn sentenza ta' din il-Qorti kif presjeduta intqal:

"Dik il-Qorti qieset li l-htija fl-appellant kienet titnissel minn azzjoni omissiva passiva u dan ghaliex ghal raguni li jaf hu biss, ghazel li jhallih f'post fejn kien diga nghata c-cans li jnehhieh izda li ghazel li jhallih hemm. Bhala sid tal-annimal huwa kien jaf li z-ziemel kellu bzonn attenzjoni partikolari kull jum u mhux kemm wiehed itih l-ikel u xorb. Aktar u aktar meta kien qieghed ihallih f'idejn huh u neputih li maghhom kellhom glied, piki, kwereli u kawzi l-Qorti.

44.Minn dawn il-konsiderazzjonijiet din il-Qorti jidhrilha li annimal jista' jigi mgieghel isofri ugiegh, tbatija, jew dwejjaq bla bzonn jew li jigi abbandunat kemm b'azzjoni ta' kommissjoni kif ukoll b'azzjoni t'omissjoni. Tista' tabbanduna annimal billi tkeccih fizikament minn daru daqskemm tista' tabbanduna annimal billi tonqos milli titimghu u taghti kasu. Tista' ggeghlu jbati billi ttih ikel li ma jkunx tajjeb għalih, daqskemm tista' ggegħlu jbati billi tonqos milli ttih bizzejjed

ikel tajjeb ghalih. Tista' ggegħlu jbati wgiegh billi issawtu fizikament daqskemm tista' ggeghlu jbati wgiegh billi ma ttihx il-kura veterinarja mehtiega ghal mard jew griehi li jkollu.

45.F'dan il-kaz, l-appellant, fl-isfond tac-cirkostanzi kollha tal-każ jirrizulta li, minkejja l-glied, attrit, piki, kwereli u kawzi li kien hemm bejnu u bejn huh u neputih, għazel li jiehu diversi oggetti mill-eghlieqi kontestati filwaqt li halla liz-ziemel fl-eghelieqi kontestati minkejja li kien interpellat biex jiehdu minn hemm. Fl- isfond ta' din ir-relazzjoni hazina bejnu u bejn huh u neputih, huwa bl-ebda mod ma setgha ragonevolment jippretendi minnhom li jiehdu l-kura taz-ziemel daqs kemm setgha jiehu kura hu, anke jekk huma kienu legalment marbuta li jiehdu hsieb iz-ziemel sewwa la darba dan iz-ziemel zammewh fl-ghalqa detenuta minnhom. Biss l-appellant kien jaf, u setgha facilment jipprevedi li, il-mument li kien sejjer ihalli z-ziemel hemmhekk, il-probabbilita kienet se tkun li huh u neputih ma kienux sejrin jipprodvu dik il-kura u attenzjoni li dak iz-ziemel kien jehtieg li jkollu, u dan b'detriment ghal sahhet dak iz-ziemel.

46.Il-Qorti tal-Magistrati kellha quddiemha kuntest fejn, minkejja li l- appellant setgha facilment jipprevedi l-event tal-ugiegh, tbatija, dwejjaq u abbandun, jekk huwa kien ser ihalli z-ziemel warajh fl-ghalqa, huwa mill-banda l-ohra gie jaqa' u jqum jekk dawn l-eventi, facilment prevedibbli bhala probabbli, isehhux jew le.

47.L-appellant, f'dawk ic-cirkostanzi, setgha jara li l-eventi tal-ugiegh, tbatija, dwejjaq u abbandun, kienu konsegwenzi possibbli tal-fatt li huwa ghazel li jhalli lil dan iz-ziemel fl-ghalqa okkupata minn huh u neputih minflok jiehu dak iz-ziemel mieghu taht il-kura diretta tieghu. Huwa setgha jipprevedi li, f'dawk ic-cirkostanzi ta' glied, kawzi u piki bejnu u bejn huh u neputih, dawn tal-ahhar ma kienux ser ikunu lesti li jgorru fuqhom il-piz fiziku u finanzjarju li jiehdu hsieb iz-ziemel bl-ahjar mod possibbli anke jekk legalment hekk kienu obbligati li jaghmlu, galadarba huma kienu qeghdin jaraw dan iz-ziemel bhala ostaklu ghalihom u parti mill-problema li kellhom ma huhom.

48.Jista' jkun ukoll li f'dan il-kuntest, minkejja li l-appellant setgha facilment jipprevedi l-event tal-

ugiegh, tbatija, dwejjaq u abbandun, huwa ma xtaqx li z-ziemel isofri wgiegh, tbaghtija, dwejjaq u abbandun. Izda minkejja dan xorta ppresista li jhalli z-ziemel hemm. Il-Qorti tal-Magistrati kienet konvinta sal-grad rikjest mill- Ligi li l-event tal-ugiegh, tbatija, dwejjaq u abbandun, kien previst mill-appellant, u minkejja dan huwa ghazel volontarjament u xtaq li jhalli warajh liz-ziemel fl-ghalqa okkupata minn huh u neputih. Dan iwassal ghall-konkluzjoni li anke jekk huwa ma xtaqx l-ugiegh, tbatija, dwejjaq jew abbandun fiz-ziemel, l-intenzjoni tieghu xorta wahda tirrizulta fil-forma doluza taghha. U kif tghallem din il-Qorti diversament presjeduta fil-kawza ***Il-Pulizija vs Julian Genovese*** *tal-10 t'Awissu 2010 :-*

Wiehed ma jrid qatt jinsa li d-dolo jikkonsisti kemm fl-intenjoni pozittiva diretta kif ukoll fl- intenzjoni pozittiva indiretta, u li din tal-ahhar hija wkoll bizzejjed biex tirradika l-element formali tar-reat meta dan ikun jirrikjedi – kif effettivament jirrikjedi l-Artikolu 325 – l- intenzjoni doluza. Sfortunatament hija opinjoni popolari, izda wahda zbaljata, anke fost certi avukati, li l-intenzjoni pozittiva indiretta hija relevanti biss fil-kaz tar-reat

ta' omicidju volontarju. Kif diga` nghad, dan ma hux minnu. Ghalhekk meta l-appellant tefa' l-oggetti u kkaguna hsara fil-proprjeta` tat-tifla, dan certament ma kienx kaz ta' semplici negligenza (Art. 328), fis-sens li hu naqas milli jipprospetta l-hsara, izda huwa ra l-hsara fil-proprjeta` taghha bhala konsegwenza probabbli ta' ghemilu u, anke jekk huwa ma riedx dik il-hsara fil-proprjeta` tat-tifla, xorta wahda wettaq l-ghemil li gab dik il-hsara. Ghalhekk il-hsara hija wahda volontarja.

49.Konsegwentement din il-Qorti hija tal-fehma illi l-Qorti tal- Magistrati setghet legalment u ragonevolment tasal sabiex issib lil Carmelo ZAMMIT hati tal-imputazzjoni migjuba kontra tieghu."

IKKUNSIDRAT

Illi huwa oramaj risaput illi fi proceduri bhala dawk odjerni trid tingieb dejjem 'il quddiem l-ahjar prova. Infatti fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Emad Masoud** (Qorti tal-Appell Kriminali deciza fis-16 ta' Mejju 2019) gie ritenut is-segwenti:

"Illi jinkombi fuq il-prosekuzzjoni sabiex tressaq l-ahjar prova u sabiex tipprova l- kaz taghha fuq bazi ta' minghajr dubju dettat mir-raguni. Filwaqt li d-difiza ma ghandha bzonn tipprova xejn.

Dwar l-oneru ta' prova, kif ikkunsidrat fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija (Supretendent Ian Joseph Abdilla)(Spettur Kevin Borg) vs. Joseph Baldacchino Farah Kirpalani Philip Micallef (Deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali nhar l-24 ta' Mejju, 2017 (Numru 809/2005) ghalkemm dwar mertu u imputazzjonijiet differenti minn dawk in kwistjoni:

Illi huwa l-oneru tal-Prosekuzzjoni li tressaq l-ahjar provi sabiex tikkonvinci lill- Qorti li l-imputazzjonijiet addebitati fil-konfront tal-imputati huma veri u dan ghaliex kif jghid il-Manzini fil-ktieb tieghu Diritto Penale (Vol. III, Kap. IV, pagna 234, Edizione 1890):

"Il così detto onero della prova, cioé il carico di fornire, spetta a chi accusa – onus probandi incumbit qui osservit".

Huwa principju baziku pprattikat mill-Qrati taghna fil-procediment kriminali li, biex l-imputati jigu ddikjarati hatja, l-imputazzjonijiet dedotti ghandhom jigu pruvati oltre kull dubju ragjonevoli, cioé oltre kull dubju dettat mir-raguni.

Hawnhekk il-Qorti taghmel riferenza ghas-sentenza moghtija mill- Qorti tal- Appell Kriminali fis-7 ta' Settembru 1994 fl-ismijiet Il- Pulizija vs. Philip Zammit et u tghid pero' mhux kull icken dubju huwa bizzejjed sabiex persuna akkuzata tigi ddikjarata liberata, hemm bzonn li "dubju jkun dak dettat mir- raguni".

Fil-fatt fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il- 5 ta' Dicembru 1997 fl-ismijiet Il-Pulizija vs. Peter Ebejer, dik il- Qorti fakkret li l-grad ta' prova li trid tilhaq il-Prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jhalli ebda dubju dettat mir-raguni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubju. Id-dubji ombra ma jistghux jitqiesu bhala dubji dettati mir-raguni. Fi kliem iehor, dak li l-Gudikant irid jasal ghalih hu, li wara li jqis ic-cirkostanzi u l-provi kollha, u b'applikazzjoni tal-bon sens tieghu, ikun moralment konvint minn dak

il-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni. Fil-fatt dik il-Qorti ccitat l-ispjegazzjoni moghtija minn Lord Denning fil-kaz Miller vs. Minister of Pension - 1974 - 2 ALL ER 372 tal-espressjoni "proof beyond a reasonable doubt".

"Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence 'of course it is possible but not in the least probable' the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice".

Illi din il-Qorti qed temfasizza dan ghaliex f'dawn il-proceduri, li kieku ma kienx hemm l-istqarrija tal-imputat li ttiehdet skont il-ligijiet vigenti, li kieku l-prosekuzzjoni ma kienx ser jirnexxielha sabiex tipprova l-kaz taghha. Dan qed jinghad ghall-prosekuzzjonijiet futuri fejn l-imputat ikun ezercità d-dritt tas-silenzju jew ghal dawk il-prosekuzzjonijiet aktar ikkumplikati. Illi huwa vitali sabiex il-harsien tal-annimali jkun protett sal-ahhar u bl-ahjar

mod, li kull persuna jew entita' li ghandha f'idejha id-dmir tal-enfurzar tal-harsien tal-annimali taghmel hilitha sabiex tara li effettivament il-persuna li tkun naqset tingab il-Qorti u tinstab hati skont il-ligi.

Illi f'dan il-kaz u b'applikazzjoni tas-sentenzi hawn fuq citati ghandna sitwazzjoni fejn l-imputat inghata dan il-kelb minghand xi hbieb tieghu u stante li ma kellux fejn izommu dan qabad u tefghu fuq il-bejt tar-residenza mertu tal-akkuza minghajr l-ebda lqugh. Mix-xhieda tal-ufficjali tal-pulizija u tal-Harsien tal-Annimali l-bejt kien mimli eskrementi tal-kelb li juri li dan kien ilu ma jigi mnaddaf ghal diversi granet. Ulterjorment fiz-zewg istanzi fejn accedew l-ufficjali tal-pulizija dan il-kelb la kellu ilma u l-anqas ikel u dan f'perjodu (Mejju) fejn is-shana f'dawn il-gzejjer tkun bdiet tikkarga anke fuq ammissjoni tal-imputat stess. Illi b'dan jinghad però l-prosekuzzjoni ma rnexxilhiex tipprova li dan l-agir kien imur oltre jumejn id-data tal-akkuza ghaliex ma ngabux l-ebda xhieda okulari li jattestaw din il-permanenza ta' fatt ghalkemm l-imputat fl-istqarrija jghid illi l-kelb kien ilu ghandu xi hames jew sitt ijiem.

Illi l-imputat jghid ukoll fl-istqarrija li l-kelb kien ilu tlitt ijiem fuq il-bejt u kien ilu ma jnaddafflu minn dak iz-zmien.

Hu wkoll qisu jghid illi tlitt ijiem mhux perjodu twil sabiex inaddaf lill-kelb u jghid ukoll illi gialadarba dak il-post kien wiehed temporanju ghaliex kien qed ilesti post il-Hamrun, dan kien iddecieda jhallih hemm. Izda dan gie mgiddeb mill-ufficjal prosekutur meta qallu li l-post tal-Hamrun kien abbandunat u kellu katnazz u l-girien kienu ilhom ma jarawh hemmhekk l-imputat wiegeb b'mod evaziv. L-imputat jghid ukoll illi ma kienx ihallih gewwa ghax kien qed igerrem il-bibien u gialadarba d-dar ma kinitx tieghu kien iddecieda li jhallih fuq il-bejt.

Illi din il-Qorti wara li rat l-atti u l-istqarrija tal-imputat tista' tapprezza x-xenarju tal-qaghda tal-imputat fejn ma kienx jaf jghid le ghaz-zamma tal-kelb izda fejn kien jaf ben tajjeb li dan ma kienx seta' jzommu bl-ahjar mod b'dan illi kien ser jikkrealu tbatija mhux mehtiega. Il-fatt illi kulma gew ippruvati kienu jumejn ta' dan l-agir ma jnaqqas xejn mill-fatt illi dan il-kelb kien mimli bil-hmieg, ma kellux provvista tal-ilma u ma kellux fejn jistkenn partikolarment fl-eqqel tax-xemx tant hu hekk li l-pulizija sabuh imrekken taht il-kaxxa tal-air condition u kien deher vizibilment agitat u aggressiv. Illi dan kollu huwa mohqrija b'att passiv min-naha tal-imputat li din il-Qorti thoss li m'ghandux il-kapacitajiet li jifhem id-doveri tieghu ta' persuna li zzomm annimal b'mod tajjeb u dekoruz. **L-annimali, b'mod**

partikolari l-klieb, mhux bizzejjed li wiehed izommhom u ma jsawwathomx. Li zzomm kelb imur oltre minn hekk, ifisser li tikkurah, thobbu, taghtih l-ikel u xorb li huma tajbin ghall-esigenzi tieghu u li ttih il-kura necessarja meta dan ikollu bzonn u li ma thallihx sighat twal wahdu.

Illi a rigward piena thoss illi piena pekunjarja hija l-aktar wahda idoenea skont ic-cirkostanzi tal-kaz izda gialadarba l-mohqrija ma kinitx wahda esagerata tali piena ser tkun lejn il-minimu.

Illi ghalhekk l-ewwel (1), it-tieni (2) u t-tielet (3) akkuzi gew ippruvati izda ghar-raba' (4) il-prosekuzzjoni ghal xi raguni ma gabitx prova li l-kelb ma kienx iccippjat skont kif tirrikjedi l-ligi u ghalhekk ma tistax issib htija fuq din l-akkuza. F'dan ir-rigward din il-Qorti tenfasizza kemm hu importanti li d-Direttorat tal-Harsien tal-Annimali jkollu assistenza legali soda sabiex tghin lill-prosekuzzjoni fil-kaz taghha b'dan li jigi assigurat proceduri integri u sodisfacenti.

Ghal dawn il-motivi u wara li rat l-Artikoli 8(2)(3)(4) u 45 tal-Kapitolu 439 tal-Ligijiet ta' Malta qed issib lill-imputat **Joseph Mifsud** hati tal-ewwel (1), it-tieni (2) u t-tielet (3)

akkuzi u tikkundannah ghal multa ta' hamest elef ewro (€5,000) filwaqt li tilliberah mir-raba' (4) akkuza fuq nuqqas ta' provi.

Inoltre u skont dak li jiddisponi l-istess Artikolu 45 tal-Kapitolu 439 l-imputat Joseph Mifsud huwa pprojbit milli jzomm annimali ghal zmien hames (5) snin mil-lum u ghal dan il-ghan qed tordna kopja awtentikata ta' din is-sentenza lid-Direttorat ghall-Harsien tal-Annimali u l-Kummissarju ghall-Harsien tal-Annimali.

____

Ft./Dr Claire L. Stafrace Zammit B.A., LL.D.
Magistrat

Benjamina Mifsud
Deputat Registratur